

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ได้มีนโยบายการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แบบ Active Learning เพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง และเป็นการเรียนรู้แบบใฝ่รู้ ซึ่งมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง อันเป็นการสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้กำหนดให้สถานศึกษา จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อีกประการหนึ่งนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์มีปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม คือ ไม่มีระเบียบวินัย แต่งกายผิดระเบียบ มาเวลาไม่ตรง เวลา ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ได้มีมาตรการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ นักศึกษาที่ลงเรียนในรายวิชามโนทัศน์อุดมคติไทยซึ่งมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการให้ผู้เรียนมีความรู้ความ เข้าใจ การพัฒนาชีวิตให้มีคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งก็เป็นการสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดไว้ในหมวดที่ 1 บททั่วไปความมุ่งหมายและหลักการ ว่า (มาตรา 6) การ จัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี ความสุข ในหมวด 4 แนวทางในการจัดการศึกษา มาตรา 24 (4) จัดการเรียนการสอนโดย ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 มี วัตถุประสงค์ และเป้าหมายการพัฒนาคนและสังคมไทย คือ วัตถุประสงค์ ในข้อที่ (1) สร้างโอกาสการ เรียนรู้คุณธรรมอย่างต่อเนื่อง ด้วยการเชื่อมโยงบทบาทครอบครัว สถาบันศาสนาและ สถาบันการศึกษา และเสริมสร้างสมรรถนะกำลังคน สามารถประกอบอาชีพเพื่อดำรงชีวิตและ สนับสนุนการแข่งขันของประเทศ และได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่ สังคม สถาบันการศึกษา ซึ่งเป็นสถาบันทางสังคมสถาบันหนึ่งที่จะต้อง (2.1) พัฒนา กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง ค้นหาศักยภาพเด็ก และพัฒนาให้สอดคล้องกับ ความสามารถและความถนัด ส่งความเป็นเลิศ เชื่อมโยงการเรียนรู้ในระบบและนอกระบบการศึกษา ควบคู่กับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม

ดังนั้นผู้วิจัย เห็นความสำคัญดังที่กล่าวมา จึงจะทำการศึกษาวิจัยการสอนแบบ Active learning เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-2 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ที่ลงเรียนใน รายวิชามโนทัศน์อุดมคติไทย จำนวน 16 สัปดาห์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โดยหวังว่านักศึกษามี คุณธรรมจริยธรรมดีขึ้นและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการสอน แบบ Active Learning ที่พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปีที่ 1-2 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
2. เพื่อพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาบัณฑิตอุดมคติไทย ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคที่หลากหลาย
4. เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา
5. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนของนักศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหาและเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เนื้อหาวิชาบัณฑิตอุดมคติไทย โดยมีเนื้อหาโดยสังเขปดังนี้

- 1.1 สารสำคัญของชีวิต
- 1.2 การเข้าใจตนเองและผู้อื่น
- 1.3 คุณธรรมและจริยธรรมพัฒนาชีวิต

2. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 – 2 ที่ศึกษารายวิชาบัณฑิตอุดมคติไทย ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 91 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 – 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย

3. ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

1. ตัวแปรจัดกระทำ (อิสระ) ได้แก่ การจัดการเรียนแบบใฝ่รู้ (Active Learning) ด้วยเทคนิคที่หลากหลาย
2. ตัวแปรตาม มี 4 ตัวแปร คือ
 - 2.1 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
 - 2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักศึกษา
 - 2.3 คุณธรรมจริยธรรม
 - 2.4 ความพึงพอใจในการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการเรียนแบบใฝ่รู้ (Active Learning) หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ได้มีส่วนร่วมโดยตรงในกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตาม ศักยภาพความต้องการ ความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล โดยได้คิดเป็น ทำเป็น ลงมือปฏิบัติ ด้วยตนเองได้สร้างองค์ความรู้โดยผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำไปประยุกต์ใช้เกิดความรู้ อย่างแท้จริงที่มีประสิทธิภาพ

2. เทคนิคการเรียนการสอนที่หลากหลาย หมายถึง หลักการ วิธีการ หรือกิจกรรมการเรียน การสอนที่หลากหลาย โดยผู้สอนจัดเตรียม วางแผนสำหรับผู้เรียนได้ศึกษาให้เกิดการเรียนรู้ อย่างแท้จริง

3. บัณฑิตที่พึงประสงค์ หมายถึง ผู้ที่เรียนจบปริญญาตรีที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ซึ่งมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังนี้

มีความรู้ หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จะต้องมีความรู้ดีใน สาขาวิชาที่ตนเลือกเป็นรายวิชาเอกหรือวิชาโท มีความรู้รอบในเรื่องต่างๆ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม นอกจากนี้ ยังต้องรู้เรื่องท้องถิ่น และนำความรู้ไปประยุกต์แก้ปัญหาของท้องถิ่นหรือของ ประชาชนในท้องถิ่นได้ สรุปก็คือ บัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์นั้นจะต้องมีความรู้ดีทั้ง ความรู้สากล และความรู้ที่เป็นเรื่องท้องถิ่น และนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาท้องถิ่น ได้ ซึ่งเป็นไปตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยที่ว่า "มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์เป็นมหาวิทยาลัยของ ชาวบ้านนำวิชาการสู่ชุมชน"

มีทักษะในการปฏิบัติงาน หมายถึง บัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ นอกจาก จะต้องมีความรู้ รอบ ทั้งความรู้สากลและความรู้ที่เป็นศาสตร์ท้องถิ่นตามข้อ 1 แล้ว บัณฑิตจะต้องมี ทักษะในการปฏิบัติตามสาขาวิชาเอกและวิชาโทที่ตนเลือกเรียน การรู้ทฤษฎีแต่ทำอะไรไม่เป็น จะไม่มี คุณค่าหรือความหมายใดๆ ฉะนั้น บัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ต้องมีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี

มีคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ต้องการให้บัณฑิตทุกคนเป็น คนดี คือเป็นคนที่มีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นพลเมืองดีของชาติ ในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมนั้น อย่างน้อยบัณฑิตจะต้องเป็นผู้ที่ประพฤติดีอยู่ในศีลธรรมอันดีงามตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ มีความ ซื่อสัตย์ สุจริต มีความขยันหมั่นเพียร มานะหนักเอาเบาสู้ ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก มีจิตสาธารณะ เป็นคนที่มีระเบียบวินัย มีความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน และมีความเสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว นอกจากนี้ บัณฑิตจะต้องมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ

มีภาวะผู้นำ หมายถึง บัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์จะต้องมีภาวะผู้นำ เพราะ มหาวิทยาลัยเห็นว่าบัณฑิตเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถสูงกว่าประชาชนโดยทั่วไปที่ไม่ได้สำเร็จ

การศึกษาระดับอุดมศึกษา บัณฑิตจะต้องเป็นที่พึ่งของประชาชนได้ ดังนั้น บัณฑิตจะต้องมีภาวะผู้นำสามารถชี้นำสังคมได้

มีบุคลิกภาพที่ดี หมายถึง บัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์จะต้องมีบุคลิกภาพดีทั้งลักษณะภายนอกและลักษณะภายใน เพราะบุคลิกภาพเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งในการสร้างศรัทธา เชื่อถือแก่ผู้พบเห็น หรือผู้ที่มีส่วนปฏิสัมพันธ์กับบัณฑิต การมีบุคลิกภาพดีจะช่วยทำให้บัณฑิตเป็นที่ศรัทธาเชื่อถือแก่ผู้พบเห็น เป็นที่ชื่นชมแก่คนทั่วไป ฉะนั้น การพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดีเป็นสิ่งที่มีมหาวิทยาลัยจะต้องทำในทุกด้าน ทั้งบุคลิกภายนอกตั้งแต่การแต่งกาย กิริยามารยาท รูปร่าง หน้าตา ค่านิยม รสนิยม ไปจนถึงบุคลิกภาพภายใน เช่น ความคิดอ่าน เจตคติต่อสิ่งต่างๆ รวมทั้งทักษะทางสังคมทั้งหลาย (ประเทือง ภูมิภักตราคม.(2550). อ้างถึงในสมพร พูลพงษ์, <http://gotoknow.org/blog/a-pawn/131803>)

4. พฤติกรรมการเรียนรู้ หมายถึง นักศึกษาที่เรียนในรายวิชามหาบัณฑิตอุดมคติไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงทางกาย วาจา และใจไปในทางที่ดีขึ้น คือ มีความรู้คู่คุณธรรม

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้นักศึกษาปี 1-2 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ที่เรียนรายวิชามหาบัณฑิตอุดมคติไทย

6. ความพึงพอใจในการเรียน หมายถึง นักศึกษาปี 1-2 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ที่เรียนรายวิชามหาบัณฑิตอุดมคติไทย มีความกระตือรือร้น ตั้งใจ สนใจ ใฝ่เรียน และสนุกกับการเรียน แบบ Active learning

7. ผู้เรียน หมายถึง นักศึกษาที่เรียนอยู่ในระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

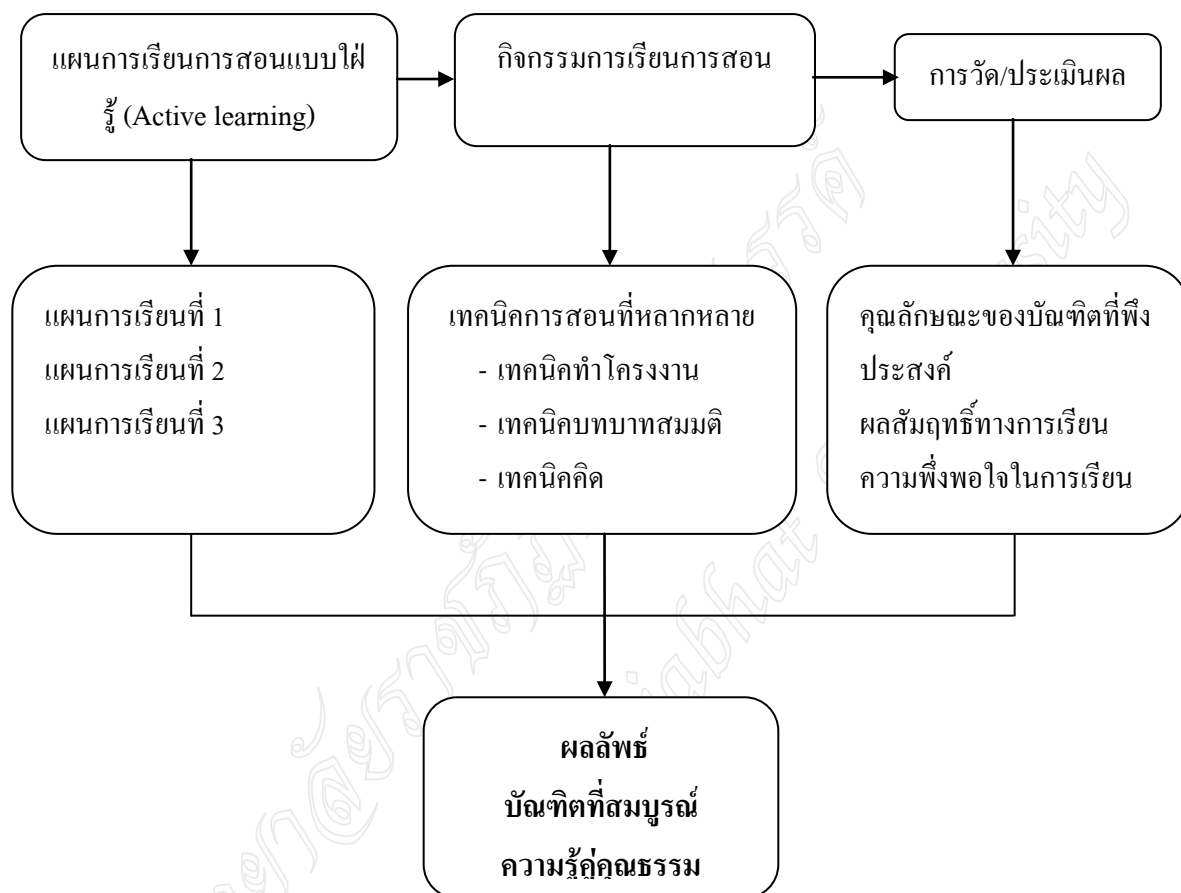
8. ผู้สอน หมายถึง อาจารย์หรือผู้ที่ให้ความรู้ในระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ที่สอนรายวิชามหาบัณฑิตอุดมคติไทย

9. คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง คุณธรรมจริยธรรมของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยัน อดทน ความประหยัด มีจิตสาธารณะ มีวินัย ความกตัญญู ความสามัคคี มีเมตตา กรุณา และมีสติ สมานะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แผนการเรียนการสอนรายวิชามหาบัณฑิตอุดมคติไทย แบบ Active Learning ด้วยเทคนิคที่หลากหลาย ที่จะก่อให้เกิดตัวแปรตามดีขึ้น
2. นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานของมหาวิทยาลัย
3. ได้แนวทางในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น ๆ ต่อไป

กรอบแนวความคิดการวิจัย

แผนผังรูปที่ 1 กรอบแนวความคิดการวิจัย จากกระบวนการจัดการเรียนแบบใฝ่รู้ (Active Learning) เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ คือ บัณฑิตที่สมบูรณ์ มีความรู้คู่คุณธรรม